

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Evy Baranovej v právnej veci navrhovateľa: **S. K. A. K.**, štátneho príslušníka Afganskej islamskej republiky, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. MU-206-18/PO-Ž/2008 zo dňa 11. júla 2008, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 32/2008-69 zo dňa 16. januára 2009, takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 32/2008-69 zo dňa 16. januára 2009 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu č. č. MU-206-18/PO-Ž/2008 zo dňa 11. júla 2008, v časti o neudelení azylu potvrdzuje a v časti o neudelení doplnkovej ochrany **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 10Saz 32/2008-69 zo dňa 16. januára 2009 potvrdil rozhodnutie odporcu č. MU-206-18/PO-Ž/2008 zo dňa 11. júla 2008, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods.1 zákona č. 480/2002 Z. z o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 mu neposkytol doplnkovú ochranu a rozhodol, že v jeho prípade neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov do Afganskej islamskej republiky. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu, doplnkovej ochrany a pre rozhodnutie o prekážkach vyhostenia do krajiny pôvodu podľa osobitného zákona. Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci. Stotožnil sa s názorom odporcu, že navrhovateľ v konaní nepreukázal

opodstatnenosť ani existenciu obáv a ani prenasledovanie z dôvodu prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Krajský súd uviedol, že skutočnosti uvádzané navrhovateľom v priebehu azylového konania sa javia ako neopodstatnené z hľadiska bezprostredného ohrozenia navrhovateľa pri zotrvaní v krajine a nasvedčujú iným pohnútkam navrhovateľa v žiadosti o udelenie azylu, než aké sú dôvody na udelenie azylu podľa Ženevského dohovoru a potvrdzujú záver, že v jeho prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle. Krajský súd poukázal na to, že identita navrhovateľa bola spochybnená v predchádzajúcom konaní, kedy bol na základe odtlačkov prstov stotožnený s inou osobou.

Za vecne správne považoval krajský súd aj rozhodnutie odporcu o neudelení doplnkovej ochrany, pretože okolnosti uvádzané navrhovateľom počas konania nemožno hodnotiť ako vážne dôvody pre domnienku, že by navrhovateľovi v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu hrozilo vážne bezprávie charakterizované zákonom o azyle (§ 2 písm. f) zákona o azyle).

Krajský súd sa napokon stotožnil aj so závermi a zisteniami odporcu o tom, že v prípade navrhovateľa neboli zistené skutočnosti brániace jeho návratu do krajiny pôvodu z dôvodov ustanovených v § 58 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý vyjadril nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu, nakoľko sa domnieva, že spĺňa podmienky pre poskytnutie azylu. Poukázal na to, že z krajiny pôvodu odišiel preto, že sa obáva prenasledovania zo strany Ing. G. - bývalého starostu mesta J., v ktorom jeho rodina bývala. Dôvodom jeho obáv bol spor navrhovateľových rodičov s G. o pozemky, ktoré rodina vlastnila. G. chcel od rodiny pozemky kúpiť, ale keď ich rodina nechcela predat, začal sa im vyhrážať. Tieto vyhrážky zašli tak ďaleko, že jeho rodina bez stopy zmizla a navrhovateľ nemá o nich žiadne správy. Keď sa navrhovateľ o zmiznutí rodiny dozvedel, musel sa skrývať u svojho strýka, pretože ako dedič rodinného majetku bol aj on v nebezpečenstve.

Navrhovateľ na podporu svojich tvrdení poukázal na informácie o krajine pôvodu („District profile: J.“ vydaná UNHCR, článok „USA pomáha bojovníkom/ militantným vodcom posilniť moc“ Washington Post Foreign Service z februára 2002, UK Home Office: „Country of Origin Information report: Afganistan“), kde sa spomína Ing. G. ako starosta J., pričom informácie o krajine pôvodu podľa navrhovateľa potvrdzujú jeho výpoveď, že konflikt s G. nemá len súkromný charakter, ale ide o prenasledovanie neštátnym subjektom, pričom štátna moc v Afganistane nedokáže navrhovateľa pred G. ochrániť.

Navrhovateľ poukázal na to, že sa jedná o druhé azylové, pričom v predchádzajúcom konaní používal to isté meno a tie isté dôvody. To, že pri prvom kontakte so štátnymi orgánmi SR vystupoval pod iným menom (U.A.S.) už dostatočne vysvetlil, pričom uvedenie falošného mena nemôže byť podľa jeho názoru dôvodom jeho nedôveryhodnosti. Vyjadril nesúhlas aj s rozhodnutím odporcu v časti neudelení doplnkovej ochrany a rozhodnutí, že u neho neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1a 2 zákona o pobyte cudzincov, v tejto súvislosti poukázal na aktuálne informácie o krajine pôvodu (www.minv.sk/statistiky-20), ktoré dokazujú, že situácia v Afganistane je vo všeobecnosti nebezpečná.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty, pre ktoré rozhodol negatívne o žiadosti navrhovateľa, poukázal na to, že identita navrhovateľa bola spochybnená v predchádzajúcom konaní (v roku 2005), kedy bol na základe odtlačkov prstov stotožnený s inou osobou. Navrhovateľ neudáva dôvody, relevantné pre udelenie azylu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 4. júna 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 8 písm. a/ zákona č 480/2002 Z. z. o azyle účinného od 01.01.2008 ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí(ods.1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods.2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods.3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods.4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa §13c ods.1 zákona o azyle § 13c ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu.

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov (účinného od 01.01.2008) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods.2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle. Keďže navrhovateľ pochádza z provincie N. a jeho rodiny vlastní dom aj meste Kábul, pričom tieto miesta sú považované

za relatívne bezpečné, v prípade navrhovateľa neboli zistené dôvody sa domnievať, že by bol po návrate do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, tak ako to vyplýva zo zákona. Na základe uvedeného mu odporca neudelil doplnkovú ochranu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu, (Informatívna správa o krajine pôvodu - Afganistan, vydaná UK Home Office 02.04.2008, článok „Svet poskytne Afganistanu polovicu peňazí, čo žiada - Hospodárske noviny - 12.06.2008, článok „Darcovské štáty sľúbili Afganistanu 20 miliárd dolárov“ zo serveru www.webnoviny.sk z 12.06.2008, správa ČTK z 15.05.2008- „Počet civilných obetí v Afganistane je podľa OSN dramatický“, článok „Afganci budujú novú metropolu“, SME - 02.06.2008, článok „Ozbrojenci v Kábule strieľajú na bezpečnostné zložky“ – HN- 14.03.2008, článok „USA: Afganská vláda nemá pod kontrolou 70 % svojej krajiny“-HN- 28.02.2008, článok „Našou spravodlivosťou je šaria“- Týždeň 18.03.2008) z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľa v súvislosti dôvodmi, pre ktoré žiadal o udelenie azylu a na možné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 24.04.2008) vyplynulo, že navrhovateľ ako dôvod odchodu z krajiny pôvodu uviedol, že zotráva na dôvodoch svojej žiadosti z predchádzajúceho konania. Upresnil, že jeho problémy súvisia s neochotou jeho rodiny predať pozemky Ing. G., ktorý pôvodne ponúkol cenu za pozemky 600 000 USD, neskôr 700.000 USD. Následne došlo medzi navrhovateľovým bratom a Ing. G. k hádke, v ktorej G. zastrelil navrhovateľovho brata. S Ing. G. rokovali o predaji pozemkov len navrhovateľov otec a brat, nie navrhovateľ. Následne sa Ing. G. vyhrážal celej jeho rodine, že ak mu nepredajú pozemky, tak sa ich zbaví. Navrhovateľ v tom čase pracoval v Pakistane. Po návrate z Pakistanu doma nenašiel nikoho, celá rodina niekam odišla a nemohol sa dopátrať kam. Starší ľudia z J. mu poradili, aby odišiel aj on, lebo je v nebezpečenstve. Do Pakistanu sa vrátiť nechcel, pretože aj tam má Ing. G. dosah. Na políciu v Jalalabáde sa neobrátil, pretože sa domnieval, že je podplatená Ing. G. Otec pracoval v Jalalabáde pre OSN. Iné problémy v Afgansitane nemal. Na otázku, či sa obrátil so svojimi problémami na políciu, navrhovateľ uviedol, že sa neobrátil, pretože polícia v Jalalabáde je podplatená G. Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny, uviedol že sa bojí, že by ho G. kvôli pozemkom, ktoré majú ohromnú hodnotu zabil.

Ak navrhovateľ v priebehu správneho konania ani konania súdneho neuviedol, že by bol v krajine pôvodu (Afganistan) prenasledovaný z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, a naopak konštantne tvrdil, že sa obáva o svoj život pre majetkové spory, nie je možné v jeho prípade aplikovať ustanovenie § 8 a udeliť mu azyl na území Slovenskej republiky. Najvyšší súd Slovenskej republiky, na rozdiel od prvostupňového súdu, pripustil, že tvrdenia navrhovateľa o majetkových sporoch v krajine jeho pôvodu môžu byť pravdivé a pre navrhovateľa ťaživé, na druhej strane však tieto dôvody nezakladajú dôvod na udelenie azylu na území Slovenskej republiky v zmysle právnych predpisov Slovenskej republiky.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ

politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľa o údajných konfliktoch s príslušníkmi inej rodiny o pozemky by boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľa dôvodné, pretože navrhovateľ nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu pred prípadnými útokmi členov uvedenej strany.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil, pretože jeho údajné konflikty a problémy s členmi inej rodiny o pozemky nebolo možné pričítať verejnej moci v krajine pôvodu, na ktorú sa podľa vlastného vyjadrenia so žiadosťou o poskytnutie ochrany ani neobrátil.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci však podľa odvolacieho súdu nebol náležite zistený skutkový stav a nebolo tvrdenie navrhovateľa o hrozbe vážneho bezprávia tak, ako je definovaná v § 2 písm. f) zákona o azyle konfrontované s aktuálnymi informáciami o krajine pôvodu. Podľa odvolacieho súdu je záver odporcu (o tom, že neboli zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, vzhľadom na informácie o krajine pôvodu, ktorými disponuje odporca a na ktoré sa odvoláva navrhovateľ v podanom odvolaní) predčasný.

V predmetnej veci navrhovateľ tvrdil závažné dôvody bezprostrednej a reálnej hrozby vážneho bezprávia. Keďže z rozhodnutia odporcu nie je zrejmé, ako sa týmito tvrdeniami navrhovateľa vysporiadal najmä v konfrontácii s informáciami o krajine pôvodu (pre nedostatok upresnenia zdroja a časovej relevancie informácií), považoval odvolací súd záver krajského súdu o správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporca o neudelení doplnkovej ochrany za predčasný.

S poukazom na uvedené rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP zmenil tak, že rozhodnutie odporcu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporcu vyhodnotiť tvrdenia navrhovateľa o hrozbe vážneho bezprávia v zmysle zákonnej definície (podľa § 2 písm. f) zákona o azyle), pričom tieto vyhodnotí s informáciami o krajine pôvodu, ktoré v rozhodnutí stručne popíše s odkazom na zdroj a časový horizont, ku ktorému informácie získal a zisťoval. Odporca sa vysporiada aj s otázkou, či je možné vzhľadom na informácie o krajine pôvodu dôvodne

a reálne očakávať, že v prípade, že by sa navrhovateľ obrátil v krajine pôvodu na štátne orgány so žiadosťou o ochranu svojej osoby, resp. majetku, či by mu tieto boli schopné poskytnúť účinnú ochranu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže si trovy konania neuplatnil.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že u navrhovateľa neboli splnené podmienky na udelenie azylu podľa ustanovenia § 8 zákona o azyle, preto rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP zmenil tak, že rozhodnutie o neudelení azylu potvrdil a rozhodnutie o neudelení doplnkovej ochrany zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 4. júna 2009

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Katuščáková